

gjælder om de halve Kjøbesummer, saa kan jeg paa ingen Maade erkjende, at der er noget Bindende i denne Analogie. For det Første er det en ganske speciel Bestemmelse, der ikke først er givet ved Forordn. Sde Juli 1840, men ved en Rentekammerplacat af 2den Febr. 1825, og dernæst vare de paa disse resterende Kjøbesummer grundede Forpligtelser af en ganske anden Natur end de Renter, hvorom der her er Tale. De vare accorderede i Skjødernes, stode uforandrede i Eiendommene og kom altsaa en fast Canon langt nærmere end Renter. De havde vel deres Oprindelse fra en Capital og Renteberegning, men vare i deres Natur en fast Canon, alene med den Lempling, at, dersom Debitorerne, Eiendommenes Besiddere, vilde frigjøre sig derfor ved at indbetale en Capital, kunde de gjøre det. Til Beviis for, at dette virkelig forholder sig som anført, skal jeg, for ikke at gaae tilbage til ældre Anordninger, derom blot henvise til Stempelpapirsforordningen af 3die December 1828 § 9, der undtagelsesviis bestemmer, at ingen Pantobligation skal udstedes af dem, der tilforhandle sig saadanne Eiendomme, hvorpaa disse halve Kjøbesummer hvile. De skulle altsaa slet ikke behandles efter de almindelige Regler om Pantegjæld. At der iøvrigt skulde være nogen særdeles Grund, hvorfor Kongens Kasse skulde have det i Udkastets § 2 behandlede Fortrin for Private, kan jeg ikke indsee. Den høitagede Finanzminister har sagt, at, naar private Godseiere vilde have det, maatte Fæsterne gaae ind paa de samme Vilkaar, som der er givet Fæsterne paa de kongelige Domainer; men det vilde være vanskeligt at anstille Sammenligning mellem disse forskjellige Vilkaar. Det, der er bestemt ved Loven af 8de April 1851, er fornæmeligt, at Vilkaarene skulle bestemmes ved et Slags Bølgift, ved en Undersøgelse af dertil udnævnte Mand, hvorved Gaardene skulle taxeres; men det er vel muligt, at Andre, skjøndt de ikke bruge denne Form, dog overlade Gaardene paa ligesaa billige, vel endogfaa billigere Vilkaar, og det er Noget, som umuligt kan gjøres til Gjenstand for nogen Undersøgelse. Naar det derhos er sagt, at man ogsaa godt kan overlade denne Ret til at fordr Execution

uden Dom til Vedkommende, fordi man har Amtsforvalteren at holde sig til, da maa jeg tilstaae, at, naar man skal betragte Sagen i Almindelighed, ere Amtsforvalterne nogle af dem, man mindst er tjent med at faae nogen Tilkale til; thi Amtsforvalternes hele Bo, baade det rørlige og urørlige Gods, hester jo med Prioritet, fremfor al Privatgjæld, til Statens Kasse og til de øvrige Kasser, hvorfor Amtsforvalterne have Oppebørseler; nogen særdeles Sikkerhed findes altsaa vist ikke dert, og det vilde jo for Andre, der kunne forlange en saadan Rettighed, ikke være vanskeligt at stille den fuldeste Sikkerhed. Maaskee Meningen er — hvad jeg næsten skulde troe — at det ikke er Amtsforvalterne selv, men Kongens Kasse, der skal svare, thi Amtsforvalterne handle som dennes Fuldmægtige; men der staaer alene Amtsforvalterne; og selv om man antager, at det var Amtsforvalterne som Kongens Kasses Fuldmægtige, — og det synes al Retfærdighed at tilfige — saa kan der jo meget let gives en aldeles betryggende Sikkerhed af en Anden, som vilde benytte sig af samme Ret.

Naar der tales om, at de Spørgsmaal, der kunne opstaae, kunne afgjøres ved Fogden og derefter gaae videre, maa jeg dog opføre den Bemærkning, at det efter Frdg. af 2den Juni 1830 aldeles ikke er Fogden, som skal afgjøre de Spørgsmaal, der opstaae angaaende Fordringernes Rigtighed; men Executionen stæer paa Requirerentens Ansøgning og Tilsvær, og den, som Udpantning er overgaaet, skal ved en ny Sag indtale Erstatning, hvis han finder, at Fordringen er urigtig. Spørgsmaalet om Fordringerne hører ikke ind under Fogdens Afgjørelse og bør vist ikke høre derunder. Det forekommer mig derfor ikke, at der er nogen tilstrækkelig Grund til disse Bestemmelser, eller rettere sagt, jeg troer, at der er overveiende Betænkeligheder derfor. Jeg troer, som sagt, ikke, at Noget virkelig vilde risikere Noget ved, at disse Bestemmelser bleve givne; men det synes mig dog, at det i Formen har noget Anstødeligt, at Fiscus eller Statskassen her tilegner sig Noget, som er udenfor de engang efter nogle Overlæg fastsatte Vilkaar, hvorunder det bliver tilladt Fæsterne at blive Giere, og Noget, som man ikke vilde tilstaae Private i